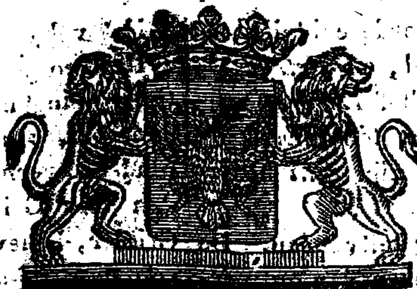
A. 1836. N°. 73.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 18 Junij.

FRANKFORT, den 15den Junij.

Berigten uit Konstantinopel, van den 25sten Mei, melden, dat de aldaar zich bevindende Engelschen zeer opgewonden zijn en lord *Ponsonby* in zigtbare verlegenheid is. Hij weet niet of hij Konstantinopel verlaten, of eerst instructien uit Londen afwachten zal. De ongelukkige Engelschman, die tot de oneenigheid met de Turksche overheid aanleiding gaf, is, ten gevolge der ondergane mishandeling, gevaarlijk ziek; men twijfelt aan zijne herstelling. Sterft hij, dan zal de twist nog veel ernstiger worden en de Engelsche drukpers met hare bekende drift op de Porte aanvallen, en grootere genoegdoening vorderen, dat lord *Ponsonby* thans verlangt. Dit vreezen ook de representanten der overige groote hoven, en derhalve zijn zij onvermoeid bezig om spoedig eene minnelijke schikking te bevorderen. De tolken der Fransche, Oostenrijksche, Pruissische en Russische gezantschappen maken vertoogen op vertoogen, welke de Porte wel aanhoort, maar zonder gevolg laat. Zij heeft nog niet eens de gemeenschappelijke nota beantwoord, welke haar van wege de gezanten der groote mogendheden overhandigd werd. Intusschen schijnt zij toch in geen aangenamen toestand te verkeeren, en zij zoekt naar eene uitvlugt, om op eene geschikte wijze uit de klem te geraken. De reis-effendi moet tegen eenen tolk gezegd hebben, dat, wat zijn persoon betrof, hij geenszins aan de portefeuille gehecht was, en ze dadelijk zou nederleggen als de Sultan maar inwilligde en lord *Ponsonby* daarmede eene dienst gedaan werd; doch dat hij het geschreeuw, hetwelk over een zoo onbeduidend voorval gemaakt werd, hartelijk moede was. Dit gezegde schijnt terstond aan lord *Ponsonby* overgebragt te zijn, omdat hij door de Fransche ambassade aan de Porte heeft laten verklaren, dat het hem onverschillig was of de reis-effendi in dienst bleef of niet, als hij er maar toe komen wilde, om voor de beleediging, eenen Engelschman aangedaan, verschooning te verzoeken. Dit zal nu de Turksche trots niet toelaten, en het moet wel tot het uiterste komen, alvorens een minister der Porte er toe besluit, om de knie voor eenen christen te buigen. Gold het een minder verheven persoon, dan zou men zich niet lang bedenken om aan den voorslag van den Franschen gezant te voldoen. Den Kadi van Scutari, die het eerst zijne regterlijke ambtspligten overschreed en geweld tegen eenen Engelschen onderdaan pleegde, wil men ook werkelijk prijs geven, en men verneemt dat de Porte aan lord *Ponsonby* heeft te verstaan gegeven, dat zij den Kadi van Scutari niet alleen zou afzetten en tot lijfstraf veroordeelen, maar hem ook tot het vragen om vergiffenis naar het gezantschapshotel zenden zou, bijaldien ook de Engelschman, die onbevoegd gejaagd, en het kind van eenen Muzelman gewond had, voor den Mufti verscheen, om wegens zijne begane overtreding de genade van den Sultan af te smeeken. Dit nu zal niet gebeuren; want, vooreerst zal de zoo erg mishandelde Engelschman er niet toe komen, en daarbij is hij, zelfs al wilde hij het, nu althans niet in staat om een lid te verroeren, veel min om eene formaliteit te vervullen, welke hem bij volle gezondheid ten hevigste zou moeten schokken. Het blijft dus zoo als het is, en lord *Ponsonby* zal dan eerst beslissend kunnen handelen, als hij uit Londen antwoord ontvangen heeft. Voorloopig heeft hij alle onmiddellijke gemeenschap met de Porte opgeheven, en gisteren nog eene schriftelijke mededeeling van de hand gewezen, welke hem door den reis-effendi gedaan werd, en waarschijnlijk op deze zaak betrekking had.

— Voor eenigen tijd had zich te Berlijn het gerucht verspreid, dat Hare Majesteit de Keizerin van Rusland dit jaar Duitschland niet bezoeken zoude. Thans blijkt echter, dat dit gerucht ongegrond was, daar de Keizerlijke equipagien reeds te Stettin zijn aangekomen. Hare Majesteit zal, zoo als men hoort, eerst de baden te Ems gebruiken, en vervolgens eenige weken te Potsdam te midden der koninklijke familie doorbrengen.

— Zijne Majesteit Koning *Otto* van Griekenland heeft, onder den naam van den graaf *van Missolonghi*, de stad Augsburg bezocht, en is, na het merkwaardige aldaar in oogenschouw genomen te hebben, naar Stuttgart vertrokken, om de koninklijke familie van Wurtemberg te bezoeken. Zijne Majesteit is den 13den dezer in laatstgemelde hoofdstad aangekomen.

— De Fransche Prinsen hebben den 8sten dezer het slagveld van Aspern en Wagram bezocht. Hun vertrek bleef op den 11den dezer bepaald.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat de Prins *Paul Esterhazy* den post van Oostenrijksch gezant te Londen heeft nedergelegd, en zich voortaan voornamelijk slechts zal bezig houden met het beheer zijner uitgestrekte goederen. De Oostenrijksche staat, voegt men er bij, verliest in hem een uitstekend diplomaat en de Prins *van Metternich* een zijner steunpilaren in een land, waar Prins *Esterhazy* met alle aanzienlijken, torys zoo wel als whigs, op den meest vriendschappelijken voet stond.

— Berigten uit Triest, van den 4den dezer, melden het volgende: «Uit het Oosten, en inzonderheid uit Egypte, zijn de jongste tijdingen, zoowel in een staatkundig als in ieder ander opzigt, van eenen gunstigen aard. De staat van gezondheid is in gemeld land verbeterd, en de oogst van boomwol belooft veel, want juist de natte en koude lentedagen, die bij ons voor den landbouw zoo nadeelig waren, hebben de teelt van boomwol en granen in Egypte bevorderd.»

ZWITSERLAND.

Zurich 9 Junij. De invoering der Jezuiten in het kanton Schwijz, door de terugwerkende partij aldaar, is eene merkwaardige gebeurtenis. Eertijds bestond bij de Zwijzers een besluit, dat vogelvrij zouden zijn al degenen, die een voorstel zouden doen tot opneming der Jezuiten. Voorts hebben de vaders Benedictyners, die vroeger door groote ijverzucht tegen de Jezuiten werden gedreven, thans eene bijdrage van 1000 louisd'or tot opbouw van een collegie toegezegd.

LONDEN, den 13den Junij.

Het lagerhuis is heden vergaderd geweest, om de beraadslaging over de amendementen, door het hoogerhuis in de bill op de gemeentebesturen gebragt, voort te zetten. Verscheiden dezer amendementen zijn, op voorstel van de ministers, zonder zwarigheid verworpen geworden.

— Er zijn berigten uit Lissabon van den 4den dezer ontvangen. De cortes, die eerst sedert den 29sten Mei vergaderd waren, zijn op dien dag ontbonden geworden. De hevige oppositie tegen de plannen van den minister van financien, om het tekort op de inkomsten van dit jaar te dekken, is de oorzaak van dezen maatregel. In de ontbondene cortes is ook sterk uitgevaren tegen de benoeming van prins *Ferdinand*, den gemaal der Koningin, tot opperveldheer. De ministers hebben geantwoord, dat zij in dezen slechts gevolg hebben gegeven aan de verbindtenissen, door hunne voorgangers aangegaan. De verkiezing van nieuwe leden der cortes zal dadelijk plaats hebben en zij zullen den 15den Augustus aanstaande vergaderen.

Van den 14den Junij.

Wegens het groot aantal uitnoodigingen, dat Z. K. H. de Prins *van Oranje* dagelijks ontvangt, heeft hoogstdezelve zijn vertrek naar Holland tot in het begin der volgende maand uitgesteld. Z. K. H. heeft wederom ten hove gedineerd. Ook heeft hoogstdezelve eene groote partij bijgewoond bij den Pruissischen minister, die dezelve gegeven heeft bij gelegenheid van den doop van zijn' zoon. De Prins heeft het kind ten doop gehouden.

— Heden stonden de 3 pCt. geconsol. 91; Nederl. 2½ pCt. 56⅞; dito 5 pCt. 101¼; Spanje 40⅞ à 41⅛.

PARIJS, den 14den Junij.

Bij een telegrafisch berigt uit Toulon wordt gemeld, dat de *Nestor* den 3den dezer in den mond van de Tafna is aangekomen. 's Anderen daags om negen uur waren de troepen, aan boord van dat schip, reeds aan land en binnen het kamp. De armee in Afrika is goed voorzien en geniet den besten staat van gezondheid. Den 6den heeft de *Nestor* schepen in zee ontmoet, welke die van den schout-bij-nacht *Hugon* schenen te zijn. In dat geval kan deze tweede versterking den 7den in het kamp zijn aangekomen.

— Gisteren heeft de kamer der afgevaardigden aangenomen een ontwerp van wet, waarbij de regering gemagtigd wordt tot het aanbesteden der concessie tot het aanleggen van twee ijzeren spoorwegen tusschen Parijs en Versailles, een op den regter, en een op den linker oever van de Seine. Op den regter werd zoodanige weg begeerd, omdat die ze het meest bevolkt is en er het meeste vertier heerscht; op den linker oever, omdat men zulks als een middel beschouwde om die streek te bevoordeelen en er de nijverheid te bevorderen.

— Heden is er uitspraak gedaan in de zaak der vermoorde echtelieden *Maës*. De Jurij heeft *Logerot* niet schuldig verklaard, en *Petrus* alleen schuldig aan diefstal. Dien ten gevolge heeft het hof *Logerot* vrijgesproken, doch *Petrus* tot tien jaren tuchthuisstraf en tentoonstelling veroordeeld. Na afloop zijner straf zal hij gedurende zijn gansche leven onder toezigt der hooge politie staan.

— Er zijn berigten uit Madrid tot den 6den dezer ontvangen. De Koningin-Regentes heeft last gegeven tot het gereed maken van ontwerpen van wet over de majoraten en de heerlijkheden, om die in de aanste cortes voor te dragen. Ten aanzien der majoraten verlangt de Koningin, dat de zedelijke belangen der maatschappij met de stoffelijke belangen des volks in overeenstemming gebragt worden; en ten aanzien der heerlijkheden, dat de bestaande onregelmatigheden, die zoo drukkend voor het volk zijn, worden weg genomen, zonder de eerbiediging van het regt van eigendom uit het oog te verliezen; welk regt ten opzigte der groote landeigenaren even heilig behoort te zijn, als ten opzigte der overige particulieren.

— Het Spaansche bewind heeft de beste verwachtingen van de aanstaande verkiezing van nieuwe leden der cortes. De berigten, welke hetzelve uit de provincien ontvangt, luiden gunstig voor hetzelve.

— De generaal *Cordova* is nog te Madrid, zoo men zegt uit hoofde van den staat zijner gezondheid. Er schijnt een krijgsplan overlegd te worden, dat met *zijdelingsche hulp* van Frankrijk zal uitgevoerd worden, en waarvan men zich de beste gevolgen belooft.

'sGRAVENHAGE, den 16den Junij.

Volgens eene bekendmaking van Z. Ex. den directeur-generaal voor de marine, van 11 Januarij 1836, is er op den 5den dezer in de nabijheid van het zeegat van de Goedereede een kofschip gezonken, op de diepte van negen vademen water, waarvan de groote mast nog 12 voeten boven water steekt op de peilingen, de toren van Schouwen Z. W. t. Z. en de Westpunt van Goedereede Z. O. bij compas; waarvan berigt gegeven is, ten einde zich ieder, bij het aandoen van de Goedereede, voor schade zoude kunnen hoeden.

— Bij eene aankondiging van Z. Ex. den minister van financien, van 9 dezer, is aan het publiek kennis gegeven, dat door hem als daartoe door Z. M. gemagtigd, de noodige orders zijn gesteld, dat de veenlieden, die de bij art. 30 der wet van 26 December 1833 (Staatsblad no. 72), of art. 31 van het reglement, vastgesteld bij 's Konings besluit van 16 Januarij 1834 (Staatsblad no. 3), bepaalde ⅛ verhooging van den in 1835 afgeleverden turf mogten verschuldigd zijn, alsnog voor ditmaal, even als voor de dienst van 1834 heeft plaats gehad, van de betaling der verhooging worden vrijgesteld, mits zij hunne verrekening over 1835 uiterlijk voor den 1sten Julij aanstaande geheel aanzuiveren; hebbende Z. M. tevens bepaald, dat voor het vervolg geene zoodanige vrijstelling, om welke reden ook, meer zal worden verleend en de voorschriften der wet, ook op dat punt, stiptelijk zullen moeten worden achtervolgd en nagekomen.

UTRECHT, den 15den Junij.

Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*, die gisteren tot groot genoegen van Utrechts ingezetenen alhier aankwam en bij Z. Ex. den Staatsraad-Gouverneur der provincie, den heer *van Toulon*, afstapte, woonde dien middag eenen luisterijken maaltijd bij, in de zaal nevens den schouwburg, door Gouverneur en Gedeputeerde Staten, tot een blijk van deelneming in de feestviering, gegeven.

— Des avonds werd de partij door HH. Studenten aan alle Oud-Studenten en verdere genoodigden, in den tuin van *C. van Leeuwen*, gegeven. Eenige duizenden menschen waren aldaar vriendschappelijk in de lokalen of in de open lucht aan afzonderlijke tafeltjes vereenigd. De tuin was fraai verlicht en versierd. Boven het middelgebouw was het borstbeeld des Konings geplaatst, met vlaggen omgeven. De nieuwe danszaal was met kroonen en spiegels versierd. — Om half elf ure vereerde Z. K. H. Prins *Frederik* deze partij met zijne tegenwoordigheid, en verhoogde daardoor niet weinig de vreugde van dien avond. Een vreugdekreet verhief zich bij de komst van den geliefden Prins, voor wien, in het midden-gebouw, eene loge was gereed gemaakt. Hoogstdezelve onderhield zich met onderscheidene personen, en bezocht ook de danszaal, alwaar tot laat in den nacht verscheidene dansen werden uitgevoerd. In deze zaal waren de muzijkanten achter eenige oranjeboomen en struikgewassen verborgen, terwijl aan de andere zijde van den tuin een wel bezet orchest geplaatst was. De Prins bleef tot dat de vuurwerken waren afgestoken, waarover Z. K. H. zijn genoegen te kennen gaf. — Onder deze vuurwerken hebben uitgemunt de verlichte tempel van *Minerva*, en eenige andere met opschriften: *aan den Koning en het Vaderland*; *aan Prins Frederik*; *aan de Curatoren en Professoren*; *aan Utrechts Regering en Ingezetenen*; *aan de Oud-Studenten*; *aan Utrechts Schoonen*, enz. — Dit buiten-feest duurde tot in den morgenstond, en overtrof de verwachting, welke men er zich van gemaakt had.

Het volgende hebben wij nog van Maandag vernomen:

Des morgens ten 9 ure kwamen die autoriteiten, welke den plegtstatigen optogt naar de Domkerk hebben uitgemaakt, ten stadhuize bij den anderen, zijnde het geheele Akademische ligchaam, den heer Staatsraad-Gouverneur dezer Provincie, de heeren Gedeputeerde Staten met den heer Griffier, de stedelijke Regering met derzelver Secretaris en Griffier, benevens de in 1786 *more majorum* gepromoveerde heeren Baron *van Lijnden van Hoevelaken*, *A. G. Smith*, benevens den heer Baron *van der Borch van Verwolde*, thans een der heeren Curatoren dezer Hoogeschool; eenige Oud-Studenten, welke het 150jarige Euwfeest hebben bijgewoond, — alwaar zij door de daartoe speciaal verzochte ceremoniemeesters naar de voor hen bestemde vertrekken werden begeleid en door commissien uit de stedelijke Regering gerecipieerd.

Van den 16den Junij.

Woensdag morgen heeft Z. K. H. Prins *Frederik* de Domkerk, en de Akademie-gebouwen bezigtigd. Hoogstdezelve was van Z. Exc. den Staadsraad-Gouverneur verzeld. Naar men verneemt, zullen wij het genoegen hebben Z. K. H. tot na het Akademie-feest in ons midden te bezitten.

— Om 10 ure had de optogt van boekdrukkers en boekbinders met derzelver persen plaats. Dezelve bestond uit eene rijdende en tegelijk werkende letterzetterij, drukkerij en boekbinderij, welke behoorlijk versierd en met letterzetters, drukkers en boekbinders bezet waren. De trein werd geopend door een detachement kavallerie, met een trompetter; vervolgens een korps hoornblazers. Eene groote banier met het wapen der boekdrukkunst, aan weerszijden eene banier met de opschriften *Vrijheid der drukpers* en *Verlichting en Beschaving*, door letterzetters gedragen wordende.

Hierop volgde eene commissie, uit drie personen, om den optogt te regelen, in het zwart gekleed met een rood en wit lint, de kleur van het stads- en akademiewapen, om den arm, gevolgd door eenige drukkersjongens, waarvan 2 met schuifrottingen, om de versjes of gezangen in de bovenste verdiepingen aan te bieden, de overige om de gezangen te verspreiden.

Eene banier met het wapen der academie en onderschrift *Sol justitiae illustra nos*. (Zon der geregtigheid, verlicht ons).

Op zijden de Nationale vlag en de Oranje vlag.

Een stel of wagen, waarop eene komplete letterzetterij, met alle daartoe behoorende gereedschappen en werkende zetters.

Drie banieren met de opschriften, in het midden: *Hulde aan de Hoogeschool*.

de eene zijde: *Stichting der Akademie* 1836.

op de andere zijde: *Tweede eeuwfeest* 1836.

De wagen of stel met 4 witte paarden bespannen, welke fraai waren opgetoomd en versierd, door de Geb. *Meijer* bestuurd wordende. Op dit stel stonden eene drukpers, inktafel, enz., en werkende boekdrukkers.

Bij Z. Exc. den Staatsraad Gouverneur hield de optogt een oogenblik stil, en bood een der leden der commissie, met eene korte aanspraak, Z. K. H. den prins *Frederik* de versjes aan, door een meesterknecht *van der Meulen* op rood satijn gedrukt. Z. K. H. nam dezelve aan, en betuigde zijn genoegen hierover.

Deze optogt gaf algemeen genoegen en eindigde zeer geregeld. — De letterzetters, boekdrukkers en boekbinders, die den optogt vergezeld hadden, werden door de gezamenlijke boekdrukkers onthaald.

— Des middags hadden de HH. Studenten een luisterrijk diner op het Vreburg in een daartoe bijzonderlijk opgeslagen gebouw, hetwelk met smaak versierd en des avonds fraai verlicht was. Ter eere van de akademie, waren de huizen op het Vreburg dien avond andermaal geillumineerd. De vrolijkheid duurde tot laat in den avond.

Ook de HH. Oud Studenten waren dien dag aan vriendschappelijke maaltijden vereenigd.

De volksvermaken in de stenrebosch werden dien dag door duizenden menschen bijgewoond. Vergenoeging en vrolijkheid heerschten alom.

AMSTERDAM, den 16den Junij.

Beurs van den 15den Junij.

Er blijft ter beurs een stilstand in alle affaires heerschen; de prijzen der publieke effekten blijven genoegzaam zonder variatie.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. 2½ pCt. zijn à 56⅜ in kleine postjes gedaan; 5 pCt. 102 en 101$\frac{15}{16}$ bij zeer geringe affaire; kansbiljetten 24$\frac{1}{16}$; oude sijndikaat 97$\frac{1}{16}$ en 98 in kleine postjes verhandeld; nieuwe 81⅞; van oude aandeelen handelmaatschappij werden onderscheidene partijtjes ter markt gebragt en de koers opende 174, viel tot 172½ en bleef 173½; nieuwe zijn à 103¼ afgegeven.

Spanje. Ardoins kleine stukken à 42⅝ en $\frac{9}{16}$ gedaan; in groote stukken geene affaire; eenige weinige postjes passive à 12¾ gedaan; ook van Fransche uitgestelde werd iets à 15¼ verhandeld.

Alle Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren, bij bijna geene omzetting.

Grieken waren tot hoogere koersen te verkoopen; 100 pond Haauwe zijn à 24½, ¼, ⅛; groote stukken à 23¼ en 23, en roode à 22⅝ verhandeld.

Beurs van den 16den Junij.

De tijdingen van het oorlogstooneel uit Spanje luiden weder geenszins gunstig voor de Christino's; men begint te Parijs en Londen te begrijpen, dat, zonder krachtdadige interventie, geen einde aan dezen verwoestenden oorlog komen zal, en uit dien hoofde blijven ook de

koersen der Spaansche schuldbrieven bijna geheel zonder variatie en handel.

Ook heden waren de omzettingen ter beurs weder nietig.

Blijvende prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $56\frac{1}{2}$; 5 pCt. 102; kansbiljetten $24\frac{15}{16}$; oude sijndicaat 98; dito nieuwe $81\frac{7}{8}$; aandeelen handelmaatschappij 174; nieuwe $103\frac{1}{4}$.

Spanje. Ardoins $42\frac{5}{8}$; groote stukken 42, Passive $12\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$.

Grieken. Blaauwe $24\frac{3}{4}$ het hoogst, en $23\frac{7}{8}$ à 24 gebleven; groote stukken $23\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, 23 gesloten; *Columbia* $22\frac{3}{4}$ à $\frac{5}{8}$; *Peru* $18\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$.

Mengelwerk.

Zijne Majesteit heeft onze hoop vervuld.

De wensch van H. v. A., aan het slot zijns briefs, in ons N°. 62 opgenomen' die met den wensch van alle weldenkende en goede ingezetenen des lands overeenstemde, is voor het grootste gedeelte verwezenlijkt geworden. De onuitvoerbaarheid der resolutie van Z. Exc. den minister van finantien, betrekkelijk de taxatie van het mobilair, is, naar het schijnt, onzen geëerbiedigden Koning in het oog gevallen. Die resolutie is, voor zoo ver bekend, wel niet ingetrokken, maar uit de wijzigingen, die zij in de praktijk heeft ondergaan, blijkt het duidelijk, dat Z. M. de hand aan hare modificatie heeft gehad. De taxatien geschieden weder op denzelfden voet als vroeger, en worden derhalve niet gekenmerkt door al die hatelijke toepassingen, waartoe de speciale uitleggingen van den minister aanleiding gaven, en welke toepassingen ons alles behalve gunstige gevolgen deden te gemoet zien. Door deze modificatie is ook de positie der goede en aan hunnen eed getrouwe schatters aanmerkelijk verbeterd, en heeft het gouvernement de zoodanigen behouden, die zich anders in de noodzakelijkheid gezien hadden, om voor hunnen post te bedanken. Welk schatter toch, wien het hart op de regte plaats zit en die een' afkeer voedt van die hatelijke wets-toepasingen, welke het dwangbestuur van den Franschen dwingeland zoo grievend kenmerkten, en om wier opheffing wij, bij de afschudding van het Napoleontische dwangjuk, ons zoo te regt verblijdden, zou er zich toe hebben kunnen leenen, om zijne goede medeburgers, die geenen den minsten lust koesteren den lande hun verschuldigde te onthouden, te plagen en tot het blootleggen van al hunne belastbare bezittingen te noodzaken? Hunne plaatsen zouden derhalve aangevuld geworden zijn met de zoodanigen, die daarin geene de minste zwarigheid vinden; maar dit aanvullen zou dan ook werkelijk al die botsingen hebben te weeg gebragt, waarvoor wij, en te regt, eene billijke vrees koesterden.

Zijner Majesteit, onzen geëerbiedigden Koning, hebben wij de afwending van al dat hatelijke, van al de daaruit voort te vloeijen verdeeldheid, van het verstoren en ondermijnen des goeden, welgezinden eendragtsgeestes der Nederlandsche natie, benevens het behoud van alle goede, eed- en pligt getrouwe schatters, zeker eenig en alleen te danken. Wij brengen Z. M., in naam des geheelen Vaderlands, daarvoor den verschuldigden dank, en zien in de Koninklijke modificatie geene andere dan heilzame vruchten te gemoet. Welk eerlijk Nederlander zal en kan, bij de ondervinding, dat onze vorst de wijsheid van zijnen minister verre beneden de regtmatige wenschen van het meerderdeel zijner landgenooten stelt, en den eendragtsband, die vorst en volk, ten exempel van andere grootere rijken, zamensnoert, zoo veel mogelijk voor ontbinding wenscht te hoeden, zich aan het ontduiken der wet schuldig maken? Ontdankbaren kunnen zulks alleen; maar ook dezen zullen, door al het bovenstaande, als het ware, tot getrouwe pligtsvervulling gedrongen, het voorbeeld der dankbaren stilzwijgend volgen, en zoodoende het doel van den wetgever helpen bevorderen. — Z. E. de minister van finantiën heeft inmiddels op nieuw geleerd, dat de natie geene miskenning harer constitutionele vrijheid gedoogt, en die met mond en pen verdedigt, waar zulks noodig is

Letternieuws.

GENOVEVA, *Treurspel in vijf bedrijven; door* JOHANNES HILMAN. *Te* Amsterdam *bij* M. WESTERMAN en ZOON en C. VAN HULST; 1835.

Dat de smaak van het schouwburg-beminnend en het schouwburg-bezoekend publiek, sedert de laatste jaren, over het algemeen genomen, meer bevrediging gezocht heeft in zangspelen, waaronder sommige nieuwere, met betrekking tot de verdichting, van den zotsten, ook wel van den godslasterendsten of indecentsten inhoud zijn, of in tooverballetten, die almede gewoonlijk geene andere strekking hebben dan om den wellust nieuw voedsel te verschaffen en der jeugd, op eene zinstrelende wijze, een zedebedervend gift in den boezem te storten, — laat zich geenszins tegenspreken. In zoodanige nieuwe kunstproducten is de tooneelwereld dan ook voordurend vruchtbaar; terwijl wij daarentegen den klassieken geest genoegzaam geheel op den achtergrond geschoven zien en geoefende kunst-mecenen en jeugdige dilettanten, ook bij ons te lande, weinig aanmoediging vinden tot instandhouding van den roem onzer voorvaderlijke zucht voor de tragedie en het hooge blijspel. Misschien, dat tot de verbastering van dien smaak het verlies onzer voortreffelijkste tooneelkunstenaars en het weinig optreden van nieuwe veel beloovende spelers ook het zijne daartoe rijkelijk heeft toegebragt. Wie zich nog met innig genoegen de dagen voor den geest roept, toen een KRUIS, BINGLEY, SNOEK, WATTIER, GREVELINK, ROMBACH, MAJOFSKI en anderen de sieraden van ons vaderlandsch tooneel uitmaakten, en als men dan op enkele nog levende kunstenaars, behalve die nog in den bloei huns levens zijn, als op zoo velen, door hooggeklommen jaren het vroeger uitblinkend kunstvuur missende, ziet, wie zal dan niet met leedwezen moeten bekennen, dat het vaderlandsche tooneel ook om die rede niet meer zijn kan, wat het vroeger, in wedstrijd met de voornaamste buitenlandsche tooneelen, heeft mogen zijn.

Elke poging door met roem bij ons bekend staande dichters, tot aanwakkering of handhaving van den echt klassieken geest, is onze hulde waardig, al valt er ook op een nieuw uitkomend treur- of blijspel het een en ander grondigs aan te merken. En hoe veel te meer verdient de jeugdige dichter zulk eene hulde, die, met een heilig voornemen bezield, om het spoor zijner loffelijkste voorgangers te volgen, de lier in handen neemt en onzen leeslust door een nieuwe treur- of blijspel bevredigt of onze oogen boeit door het opvoeren van zoodanig wèl bewerkt stuk. Dit tweeledig genot levert het treurspel GENOVEVA van den Heer HILMAN volkomen op, hetwelk inderdaad, zoo wel met betrekking tot de zamenstelling, als tot de karakterschilderingen, en daarenboven den versbouw aan de regelen der kunst en het doelmatig voorstellen der belangwekkende geschiedenis alles behalve onverdienstelijk beantwoort.

De legende, welke ons het lot der diep ongelukkige en onschuldige GENOVEVA meldt, is algemeen bekend en vol van onwaarschijnlijk- ja zelfs ongerijmdheden. Deze heeft de Heer HILMAN weggelaten, hetgeen hem in de bewerking van zijn stuk niet altijd gemakkelijk viel, om daardoor aan de zaken die houding te kunnen geven, welke hem voorkwam voor een regelmatig treurspel het best gepast te wezen.

Het stuk speelt eenige jaren na de verstooting der ongelukkige gravin. Zij bewoont, met haar zoontje, blijkens den aanvang van het tweede bedrijf, eene rotskloof aan een afgelegen uithoek van het bosch, dat in de nabijheid van het slot van SIEGFRIED, Pals-graaf van *Trier*, is gelegen, waar zij door de zorg van den braven HERMAN het noodige levensonderhoud ontvangt. In het eerste bedrijf leeren wij den hatelijken burgvoogd GOLO kennen, die, door eene onbevredigde minnenijd, tot wraakzucht aangespoord, de oorzaak is geweest van GENOVEVA's rampzalig lot, en die zich nog verblijdt, haar van het leven te hebben doen berooven. SIEGFRIED zelf wekt al dadelijk ons diep medelijden op door het berouw, dat zijnen boezem verscheurt, en het onophoudelijk treuren over den dood eener gade, die hij zoo hartelijk heeft bemind. Hij twijfelt aan hare schuld en die twijfeling maakt hem wanhopend. Maar de verraderlijke GOLO tracht hem van het tegendeel te overtuigen en hem aan te sporen de stem der vriendschap te willen hooren, in wier armen hij den besten troost kan vinden. Intusschen heeft de ridder LUDOLF van SIEGFRIED last gekregen, om HERMAN te gaan opsporen, denzelfden, van wien wij zoo even gewaagden. LUDOLF vervult, volgens het begin van van het tweede bedrijf, dien last, vindt niet alleen HERMAN maar ook GENOVEVA met haar zoontje. LUDOLF berigt haar den wanhopigen toestand haars gemaals en wil hem dadelijk gaan ontdekken, dat zijne gemalin nog leeft, maar wordt hierin door GENOVEVA terug gehouden, die in zulk eene overijlde ontdekking gevaar ziet. LUDOLF en HERMAN beramen echter een plan, om het veiligst mogelijk de zaak aan het licht te brengen.

In het derde bedrijf zien wij de diep gewortelde boosheid van SIEGFRIEDS schijnvriend GOLO in het helderst daglicht gesteld, in een' twist, dien hij met den ridder WOLF heeft, wien het niet onbekend schijnt, dat GENOVEVA's dood aan GOLO's wraak te wijten is; alsmede uit een onderhoud, dat de booswicht met den vertwijfelden SIEGFRIED heeft, waarna de dichter SIEGFRIED verstrooijing laat zoeken op eene jagtpartij in het bosch, aan welks uithoek de verblijfplaats zijner gade is. Deze jagtpartij geeft in het vierde bedrijf van zelve aanleiding tot de ontmoeting tusschen SIEGFRIED en GENOVEVA, welke in het derde tooneel plaats heeft en eene treffende uitwerking te weeg brengt. In het vijfde bedrijf, dat zeer kunstig is aangebragt, wordt de boosaardige GOLO geheel ontmaskerd, en aan de regtvaardige straf overgegeven; doch eer dit plaats heeft, viert hij zijner te leur gestelde wraak den vollen teugel, bekent openlijk, dat hij GENOVEVA vurig heeft bemind en verlangt van hare hand te sterven. Die wensch vindt natuurlijk geene verhooring; en nu ontrukt hij zich aan de foltertuigen, die reeds voor hem gereed-gemaakt worden, door zich zelven te doorsteken.

De zielrust is door het hervinden zijner dierbare gade volkomen in het hart van SIEGFRIED wedergekeerd, en beide zijn gelukkig door elkanders bezit. Het wèl bewerkte en van bedrijf tot bedrijf in belangrijkheid winnende stuk, eindigt met deze betuiging:

GENOVEVA.

Wie onzer dacht aan 't heil, na 't wee, dat wij beschreiden!

SIEGFRIED.

Wat de Almagt zamenvoegt, dat kan geen mensch ooit scheiden.

Onder de meest uitkomende tooneelen, meenen wij te kunnen rangschikken het 6de, 7de en 8ste tooneel van het eerste bedrijf; het 1ste, 2de en 5de tooneel van het tweede bedrijf; het 3de tooneel van het 3de bedrijf; het 3de tooneel van het vierde en het 8ste tooneel van het vijfde bedrijf.

Eene viermalige toegejuichte opvoering van dit nieuwe treurspel heeft den stempel op deszelfs verdiensten gedrukt; terwijl de vertooners, zoo veel hunne bekwaamheden vermogten, het hunne hebben bijgedragen, om den goeden uitslag daarvan te verzekeren. De heer ENGELMAN heeft zich telken reize overtroffen in eene rol, die eigenlijk niet tot zijn gewoon emploi behoort. Wat het herhaald uitroepen van dezen kunstenaar betreft, hoe verdiend ook, kunnen wij echter geenszins goedkeuren; wijl Mw. MULLER, de heer EVERS en andere spelers niet minder, vooral bij de tweede en derde representatie, dubbel wèl verdiend hebben, en eene uitzondering ligt aanleiding tot nadeelige ijverzucht kan geven.

De heer HILMAN ga gerust op de ingeslagen baan voort, en make zich vooral de vriendschap van geoefende kunstmecenen ten nutte, wier leiding en aanwijzing van gebreken hem nimmer anders dan tot gewenscht voordeel en vermeerdering van zijnen roem kunnen gedijen!

Beschrijving van een Turksch middagmaal.

In de stad, *Lefkeb* genaamd, in *Nicea*, aangekomen, onthaalde ons de *Muzselim* (Burgemeester) in zijn eigen paleis; en voor de eerste maal werden wij tot in het binnenste van een Turksch huis toegelaten. Daar het niet iederen reiziger gegeven is, den nacht te midden eener Turksche familie door te brengen, zal het zeker niet onbelangrijk voorkomen, te melden, hoe men ons behandelde. Wij werden in eene ruime zaal binnengeleid, in welke een groote *divan* of *sofa* den geheelen wand langs liep. Nadat wij ons op deze *sofa* uitgestrekt hadden,

bragt men ons, volgens gebruik, pijpen en koffij, en eenigen tijd daarna, traden de zoon van den *Muzzelim*, benevens zijn oom, de zaal binnen, zetteden zich op den *divan*, die tegenover den onzen was, en rookten hunne pijpen, terwijl zij daarbij het diepste stilzwijgen in acht namen. Na op deze wijze een uur doorgebragt te hebben, begon men aan het gereedmaken van het middagmaal. De jongman stond op, nam uit de handen van eenen bediende een tafellaken, en wierp hetzelve met groote vaardigheid binnen eenen kring, op den fraai ingelegden houten vloer, plaatste vervolgens op het midden van hetzelve eenen stoel, en op dezen stoel, een groot metalen blad.

Hierna gaf men ons een teeken, te naderen; wij zetteden ons, de beenen kruislings, rondom den stoel, en namen een gedeelte van het tafellaken op onze knieën, terwijl de bedienden, die geborduurde servetten aanbragten, op elken onzer schouders één van dezelven nederlegden.

Toen het geheele gezelschap plaats genomen had, onze *Janitsaren* niet uitgezonderd, bragt men den eersten schotel, die op het metalenblad werd nedergezet; rondom het blad waren langwerpige sneden zeer bruin brood, en bij elke snede brood was een hoornen lepel geplaatst; in het midden stond eene tinnen schaal, met erwtensoep; hieruit bedienden de gasten zich zelven met hunnen lepel. Nadat ieder zich voorzien had, nam men de soep weg, en in de plaats daarvan verscheen een schotel met braadworst. De zoon van den *Muzzelim* bediende zich het eerst, en wij volgden zijn voorbeeld. Na de braadworst diende men een schotel met *youart* (eene soort van gestremde melk) voor, waarin gevulde ballen vleesch dreven. Vervolgens werden er weder andere in wijngaardbladen gewikkelde ballen vleesch gebragt. Daarna diende men gekookt schapenvleesch voor, eene soort van zeer geliefkoosd geregt in dit land; en eindelijk een *Pilaf*, gekookte rijst, die gewoonlijk de Turksche middagmalen besluit.

Gelijktijdig bragt men een glas water, hetwelk de tafel rond ging, en waaruit iedere gast dronk. Vervolgens hielden de bedienden ons eene kom en eenen handdoek voor, en wij waschten ons de handen. Hierna nam men de tafel af, en wij namen onze pijpen weder op en zetteden ons weder op den *divan*.

Dit middagmaal was met zulk eene gezwindheid voorgediend en afgenomen, dat daarmede zekerlijk niet meer dan zes à zeven minuten verloopen waren.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 Junij 1 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D
Den 17 Junij 1 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 0 D

Te VELP, bij ARNHEM, is den 15den Junij 1836 voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *H. F. VERKERK PISTORIUS*, Geb. BICKER.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *C. HAAS* Geb. *HARTOG*, geliefde huisvrouw van

ARNHEM, den 16den Junij 1836. B. P. HAAS.

Dienende deze tot bijzondere en algemeene kennisgeving.

AMORTISATIE-SIJNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.
AGENTSCHAP TE *ZUTPHEN*.

Aanbesteding.

DE AGENT VAN HET DOMEIN, TE *ZUTPHEN*, zal op Dingsdag den 21sten Junij 1836, des morgens ten 9 ure, op den *Bijlandschen Waard*, ten huize van *TH. VERHOEVEN*, *op den Bijlandschen Waard*, ten overstaan van het Plaatselijk bestuur van *Herwen en Aard*, in het openbaar, aan de minsteischenden AANBESTEDEN:

«HET BOUWEN VAN EENE GEHEEL NIEUWE «SCHUUR *op het nieuwe Waardmanshuis* op den Bijlandschen Waard, *onder* Lobith, *met de* LEVERAN«TIE VAN AL DE DAARTOE VEREISCHT WORDENDE MA«TERIALEN.»

Waarvan het bestek ter visie ligt, zoo ten Kantore van den Heer Administrateur der Domeinen in het eerste ressort te ARNHEM, en van den Agent voornoemd, als ter Secretarie der welgemelde gemeente; voorts ten huize van *TH. VERHOEVEN* op *'t Nieuwe Waardmanshuis* en van den Opziener der Domeinen *A. C. VERHOEVEN*, op het *Oude Waardmanshuis*, op den *Bijlandschen Waard*; te LOBITH bij *P. JANSEN*; te LENT bij de Weduwe *A. CRIJNEN* aan de Waal; te HERWEN bij *W. MULLER*; te DOESBORGH bij *O. WIJN*; te ARNHEM bij *P. HOLTERS*; te NIJMEGEN bij *HARTSVELD*; te ZEVENAAR bij *VERMEER* in *'t Hof van Berlijn*; te ELTEN bij *REYNTJES*; te MILLINGEN bij *H. RIJMERS*; te ELST bij de Wede *ALBERS* aan den dijk; te PANNERDEN bij *K. VERWAAIJEN*; te DUIVEN bij *BRUINS*; te GROESSEN bij *E. VAN LEEUWEN*; te WESTERVOORT bij *A. BUS*; te TIEL bij *L. VAN DEN DAM*; te BOMMEL bij *WIJERS* in *het Koffijhuis*; te BRUMMEN bij *HONDIUS* in *het Kromhout*; te DIEREN bij *G. BRINKHORST* in *de Kroon*; te ZUTPHEN bij *P. WEIJERS* in *het Zwijnshoofd*; te DEVENTER bij *BEKKING* in *den Moriaan*; te ZWOLLE bij *HARMSEN* in *het Heeren-Logement*; te HARDERWIJK bij de Wede. *GELDERMAN*; te VOORTHUIZEN bij *WITBRINK* in *het Posthuis*; te RENKUM in *den Bok*; aan DE GREBBE bij *L. DE RIDDER*; te WAGENINGEN bij *S. RUTGERS* aan *den Boom*; te NIJKERK bij *J. D. KLAASSEN*; te HUISSEN bij *AALBERS*.

Terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij en aanwijzing zal worden gedaan *door* den Opziener der Domeinen voornoemd.

De Agent voornoemd,
(Was Get.) J. VAN LAMSWEERDE.

TE HUUR,
om dadelijk te aanvaarden:

Het HUIS *ULFT*, gelegen bij *Gendringen*, in het Graafschap *Zutphen*, provincie *Gelderland*, met deszelfs AANHOORIGHEDEN, TUIN, BOSCH- en WEIDELANDEN, ter gezamenlijke grootte van ruim zes Bunders; wijders de zeer aanzienlijke JAGT en VISSCHERIJ, met al wat er verder toebehoort; op zeer aannemelijke voorwaarden.

De Gegadigden kunnen omtrent dit Landgoed en de Voorwaarden van Verhuring nadere inlichtingen bekomen bij de Administratie van het Huis *Bergh*, te *'s Heerenbergh*. *Brieven franco.*

CURATOREN *van het Instituut van Opvoeding en Onderwijs*, te Elburg, brengen, alleen langs dezen weg, ter kennis van de belanghebbenden, dat door hen als Kostschoolhouder en Hoofd-Onderwijzer aan opgemelde Instelling benoemd is de Heer *H. C. BEGEER*, Kostschoolhouder te *Schoonhoven*. Zij vertrouwen, dat de welgevestigde naam, welken zich genoemden Onderwijzer op zijne vorige standplaatsen heeft verworven, het zijne zal toebrengen tot het opluisteren van eene Instelling, welke zich door eenen belangrijken jaarlijkschen onderstand van wijlen Z. Excell. den Luit.-Admiraal *VAN KINSBERGEN* in het bezit ziet van hulpmiddelen, welke aan andere soortgelijke Instellingen veelal ontbreken. Zij bevelen op dezen grond genoemde Instelling aan Ouders en Voogden voor hunne Kinderen en Pupillen met nadruk aan.

Elburg, den 4den Junij 1836.

J. VAN HALL, te *Amsterdam*.
H. H. DONKER CURTJUS, te *Arnhem*.
R. O. H. VAN MANEN, } te *Elburg*.
D. HOEFHAMER, }
B. LUBBERS. }

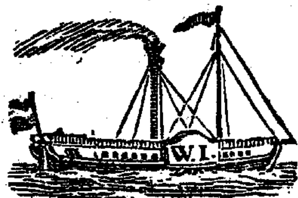
Iemand, ruim 5 jaren op een NOTARIEEL en ADMINISTRATIEF KANTOOR werkzaam geweest zijnde, thans buiten betrekking, wenschte zoo spoedig mogelijk op eenig KANTOOR geplaatst te worden tegen een behoorlijk salaris, kunnende van zijn gedrag en bekwaamheid de beste getuigschriften produceeren. De hierop reflecteerenden addresseeren zich, onder letter A., bij den Boekhandelaar *D. J. HASPELS* te *Nijmegen*. Brieven franco.

Op Woensdag den 22sten Junij aanstaande, des namiddags ten 4 ure, zal men, ten huize van Mevrouw de Wede. *STERREN*, te *Arnhem*, aan de St. Jans-Barrière, publiek voor kontant geld verkoopen: eene aanzienlijke partij BLOEMEN EN GEWASSEN IN POTTEN, des morgens voor den verkoop van tien tot 's namiddags een uur te zien, (wordt verzocht tot het bezigtigen aan de achterdeur in te gaan.)

Bij *A. JAEGER EN COMP* is, het saisoen door, verkrijgbaar versche KRUIDERWIJN, 1ste en 2de soort.

Te koop eene op den 15den dezer geworpen hebbende vierjarige EZELIN met haar VEULEN. — Te bevragen bij den Boekhandelaar *THIEME* te *Zutphen*, *Brieven franco.*

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE,
EN
KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-Veer tusschen Nijmegen *en* Rotterdam, *vice versa.*

De Ondernemers van gemelde Stoombooten, door aanbouw van het zeer fraaije en bijzonder snelvarende Stoomvaartuig, genaamd *KONINGIN DER NEDERLANDEN*, in staat gesteld zijnde de dagelijksche dienst, geannonceerd in de Nieuwsbladen van den 31sten Mei ll., in werking te brengen, zal dezelve een aanvang nemen, en onafgebroken tot nadere aankondiging worden voortgezet.

Op Maandag den 20sten dezer maand Junij, namelijk:
van NIJMEGEN naar ROTTERDAM, alle dagen, des morgens ten 7 ure.
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, alle dagen, des morgens ten 6 ure.

Het geëerd Publiek kennis gevende, zijn zij by voortduring zich in deszelfs gunst aanbevelende.

NB. Bij aankomst der Booten te *Rotterdam*, zal er eene zeer geschikte Diligence in gereedheid staan, om de Passagiers naar *Delft* en *'s Hage* over te brengen; terwijl bij hunnen Agent te *'s Hage*, *J. STAAS*, alle morgens ten 3½ ure dezelfde Diligence zal afrijden, om de Passagiers voor het vertrek der Boot naar *Rotterdam* over te brengen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.